

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor erőfesz. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adának vissza.	Előfizetheti a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér sorokat 50 kr. Többzsöri hirdetésnek nál engedmény
---	---	---	---	---

Még egyszer Nyitra.

A nemzet közügyeinek miként való intézését az alkotmány szabályozza. Törvényhozás, kormányzás csak akkor jogszerű, ha a közélet minden terén a közjog elvei érvényesülnek, ha a közjog minden elvei érvényesülnek, ha minden közjogi aktusnál hatóságok és polgárok egyaránt tiszteletben tartják a törvények rendelkezését. Ha a polgárok tömege a nyers hatalom alapján állva megtagadja a törvények iránti engedelmességet s az alkotmányos tényezők mellözésével a maga törvényellenes akaratát emeli érvényre: az *forradalom*. Ha pedig az ország hatóságai felül helyezkednek a törvényeken s a polgároknak az alkotmányban gyökerező törvényes befolyásának mellözésével a maguk egyéni akaratát pusztán a nyers szuronyok hatalmával reá kényszerítik az országra: ez *államcsiny*.

Akár alulról, akár fölülről jön a támadás, mindkét esetben az alkotmány sértezik, mindkét esetben a nemzet normális, törvényszerű élete megzavartatik s mindkét esetben súlyos és veszélyes válságba kerül az ország. Mert a hatás visszahatást szül. Bármely oldalról lőn az alkotmány megbontva, az elnyomott félben a bizalom s a tisztelet a törvény iránt megsemmisül: a gyöngébb csak az alkalmat várja, hogy azt, mit a nyers erőszak tőle elrabolt, erőszakkal ismét visszahódítsa. A történelem lapjain nem messze egymástól találhatók államcsiny és forradalom, forradalom és államcsiny.

Valóban kétségbeesett lehet a magyar kormány helyzete s valóban félelmetes ellenség lehet a néppárt, hogy reá adta magát erre a veszélyes játékra, melyben nyertes nincs, csak vesztes — s ez mindenkor a haza.

Azt hittük, hogy az első *nyitrai választás* csak egy jellemtelen kalandor merész próbája volt. Midőn pedig Latkóczy államtitkár a beszennyezett mandátumot el nem fogadta, úgy hittük, hogy a kormány az államcsinyt kizárta politikájából.

Csalódtunk.

Ugy látszik a mandátum visszatartása csak az államtitkár egyéni jellemességének volt nyilvánulása. Ugy látszik az első választás hírhedt elnöke a kormány szemében ak ügyetlen volt; de a rendszere, az jó volt.

Mert a második nyitrai választás az elsőnek csak újabb színrehozása; első fölvonásban engedtek az ellenzéknek nagyobb szerepet. De mikor látták, hogy a kormánypart biztosan bukik, akkor előreléptek a multkor oly fényesen bevált taktikát s az ellenzéki választók százait ridegen elkergették.

Magyarországon régen láttak tiszta választást; hiszen a szabadelvű párt a választások tisztaságát idealizmusnak tartja s az idealizmus a párt programjából ki van zárva. De a mi Nyitrán történt, az már nem választási visszaélés; hiszen a legnagyobb mérvű vesztegetés, a hivatalos preszió, a terrorizáció a néppárttal szemben sikertelennek bizonyult.

Nem, a nyitrai választás nemcsak egyes választás befolyásolására irányzott törvényellenes tettek és intézkedések sorozata, hanem az a honpolgároknak alaptörvényekkel biztosított legegységesebb politikai jogának törvényellenes elkobzása. *Nyitrán* már nem hamisították meg a választást; ott a *választási elnök a nyers hatalomra támaszkodva egyszerűen az alkotmányon kívül helyezkedett*; azt engedte szavazni, a ki neki tetszett s iratott mandátumot annak, kinek azt eleve szánta volt.

Valóban, ez szándékos, öntudatos vastag megsértése az alkotmánynak, ez a részleges államcsiny a maga teljes meztelenségében!

Ha ez szabad, minden szabad. Ha ma a néppárti választók szavazati jogát kobozzák el, holnap hazaküldhetik az összes nem szabadelvű ellenzéki képviselőket, s holnapután szabadelvű ukázzal kormányozhatják Magyarországot!

Valóban, hát azért védelmezte meg a nemzet egy évezreden át a magyar alkotmányt, a magyar szabadságot kül- és bellellenség ellen? Azért

küzdöttek a század első felében hazánk legjobbjai a *magyar nép* jogaiért?

Azért, hogy egy bukófélben levő párturalom, mely ellenség és barát tiszteletét egyaránt elvesztette, napjainak meghosszabítása végett annak az alkotmánynak legsarkalatosabb törvényeit megszegje, s annak az adófizető népnek legelső politikai jogát elkobozza?

Veszélyben a magyar alkotmány! Legyen résen minden hazafi!

Rajtunk a sor eltiprott jogainkat megvédeni. Azon az ösvényen, melyen haladunk, nem fog minket feltartóztatni sem erőszak, sem csábítás. Fel fogunk használni minden törvényes fegyvert; küzdeni fogunk lelkünk minden erejével, meg fogjuk támadni ellenségeinket mindenhol és minden nap; igazságot fogunk követelni a király s az ország színe előtt.

S a győzelem mégis a miénk lesz, mert velünk van az igazság. Minket nem önző magánérdekek vezérelnek, hanem önzetlen eszmék s a mi eszméinket erőszakkal elnyomni nem lehet. Mi a legelkeseredettebb küzdelmek közepette, az uralkodó-párt legméltatlanabb törvénykezései után is tiszteletben fogjuk tartani a törvény korlátait. A szabadelvű kormány ám tiporja lábál az alkotmányt; hiszen az neki csak eszköz a hatalom és annak gyümölcseinek élvezésére, csak eszköz a nemzet jogainak elkobzására. De nekünk az alkotmány egy szentelt ereklje; hisszük, tudjuk, hogy nélküle nemzetünk e hazában soha boldogulni nem fog.

Marsovszky Endre.

A kormány és Kossuthék.

(b. f.) Két érdekes adat fekszik előttünk, melyek a napnál fényesebben bizonyítják, hogy a magát Bécsben a 67-es alap rendületlen hívének valló Bánffy-kormány véd- és daeszövetségre lépett a függetlenségi Kossuth Ferencékkal és hogy az a Bánffy-kormány, melynek már stereotip frázisává vált a vallásukban megsértett katolikusok „pacifikációja“, a kálvinisták segítségével akarja letiporni a katolikusokat. Mikor ugyanis a képviselőház szombati

ülésén Szapáry Gyula gróf benyújtotta ismeretes közvetítő indítványát, nagy fel-tűnést keltett a következő jelenet:

Bánffy báró, még mielőtt az indítványra vonatkozólag tanácskozott volna miniszter-társai-val, átment a Kossuth-Eötvös-párt padjaihoz. Minthogy Eötvös Károly, a magyar politika jelenlegi tulajdonképeni intézője, nem volt a házban, Bánffy báró oda lépett Kiss Albrethez (a ki kálvinista pásztor és egyike a ház legradikálisabb tagjainak), sokáig értekezett vele s mikor Kiss Albert végre is többször helyeslőleg bólintott a fejével, visszament a miniszterekhez — és néhány perc múlva Wlassics miniszter kijelentette, hogy a kormány nem fogadja el Szapáry gróf indítványát.

Ez nemcsak a kormány és a Kossuth-párt benső összeköttetését bizonyítja, hanem a székesfejevári református konventen újra napvilág elé lépett szövetségét a kálvinista elemekkel is. Tehát hazugság, hogy a kormány teljesíti a korona parancsát, mely szerint a felzigatott kedélyeket meg kell nyugtatni.

Még drasztikusabban bizonyítja a kormány függetlenségi és radikális irányát a kormányhoz nagyon intim viszonyban álló „Politikai Hetiszemle”, mely tegnapi vezércikkében holmi dajkamesékből össze-szededetett frázisokkal dühöng a katolikus egyház ellen, mint a mely parancsolja a vallási türelmetlenséget és szembeszáll az egyedül hazafiás liberalizmussal. Az idézett lap ezeket írja:

„A szabadelvűség nálunk az alkotmányos szabadságjogok foglalatát jelenti. (Lásd Csáktornyt és Nyitra! Szerk.) Azután kisüti, hogy a katolikus egyház és különösen a néppárt a legkomolyabban veszélyezteteti a magyar államszét és e végkonkluzióra jut: „Hatehát valaha itt volt az ideje a szabadelvű elemek tömörülé-sének és csata rendbe sorakozásának, ugy bizonyára az most van itt. Nem tarthatnak bennünket vissza ettől semmi párttekineték. Hisz, ha az országot veszély fenyegeti (?), akkor le kell dőlni a pártok közötti választó falaknak. Azt az alapot látjuk veszélyeztetve, a melynek ez az ország nagyságát és jövőjének biztosítékát köszöni: a szabadelvű haladást. Ezt kell megvédenünk minden ellenséges áramlattal szemben.

bármely irányból és bármely jelszavak alatt induljon ki.”

E szavak egyenesen forradalomra való felhívás és egyedül üdvösítőnek hirdetik a szabadelvű haladást. Mi ugy tudjuk, hogy a kormány nemcsak a korona, hanem a képviselőház előtt és a sajtóban is tulajdonképen nem a szabadelvűséget, hanem a 67-iki kiegyezést daklarálták azon alapnak, melynek ez az ország nagyságát és jövőjének biztosítékát köszöni. Ime tehát újabb bizonyítéka a kormány kétszínű játékának! Bécsben a 67-es alapot vallja, Budapesten tömörülésre, csatára szólítja az állam összes liberális elemeket, minthogy pedig az efféle liberális elemek ma csakis a Kossuth-pártban találhatók, no meg a kálvinisták táborában, világos dolog, hogy a kormány most már nyilvan is szövetségre szólítja a függetlenségiakat és a kálvinistákat azon párt ellen, mely nem a magyar államot veszélyezteti, hanem csak a liberális husz faze-kat — a néppárt ellen.

Nem félünk ettől és a legfelsőbb körökre tekintve, csak azt kérdezzük: Quo-us aue tandem?

Reminiscenciák a nyitrai választásról.

Az alábbiakban folytatólagosan közöl-jük lapunk egyik barátjának a második nyitrai választáskor szerzett tapasztalatait.

Nyitra, apr. 26.

Szegény nép, téged még arra sem ér-demesít a liberalizmus, hogy valahogy meg-ovja a látszatot és elhitesse veled, hogy benned rejlik az ereje, hogy töled bírja küldetését. Mennyi baj, mennyi áldozat, mennyi utánnajárás, erő, pénz- és idővesz-tegetés volt saukéségek a kormánypárt részéről, a míg „megszerezhették” Janitsnak a mandátumot! Azok az öszbaborolt család-apak, az a komoly nyugodt munkás nép nem mulatni és nem önérdékből jött ide. Az a nép áldozott hitéért, huszonnégy óráig várva a szabad ég alatt, nappalál téve az éjjelt, hogy alkotmányos jogát gyakorol-hassa hitéért!....

Ha a szavazó sok lökdösés után végre valahára a választás helyőre ért, vádoltként kérdőre vonták és bármint mondott is, el-ütötték szavazatát. Volt olyan eset, hogy a szavazónak minden felelete teljesen meg-egyezett a választók lajstromának adataival, de a falu jegyzője azt állította, hogy nem ismeri ezt a szavazót. Hiába mutatta fel a szavazó katonai obeitját, vagy keresztlevélét, egyszerűen elutasított. Pe-dig a választási törvény a személyazonosság megállapítását nem a jegyzőre, hanem a községi előljárásságra bizza. Egyáltalában a szavazat jogosultságát s a személyazonosságot a törvény sem köti a születési év és az életkor pontos megje-löléséhez.

Van bizony akárhány tudós ember, ki, ha megkérdezik, mikor született, tétó-vázva fog felelni!

Mikor aztán az ily formán visszautasított néppárti kilépett a szavazási hely-ségből, az ott rá leső aszandár eltaszigálta. Annak a néppártinak még halk hangon sem volt szabad beszélgetnie és sérelmeit elpanaszolni. Volt eset, hogy a szavazási helyiség udvarán ülő Zichy Nándor gróf-hoz jött az egyik visszautasított választó és el akarta mondani panaszát. A aszandár azonban onnan is eltaszigálta és ott örkö-dött felette, míg az egész falu keresztül nem ment a kínos vallatáson. Akkor aztán kihajtották a nyáját az akolból: Mehet-tek haza.

A választó polgár legszebb napja, melyeken polgári jogát, a szabad választói jogát gyakorolhatná, az a nap a liberális óra alatt az ő meggyaláztatásának napja lett...

A választás folyamán, különösen később mikor már sötét volt, minden száz néppárti szavazó közül harmincat, ötvenet utasítottak vissza. Persze a választók névlajstroma hibás-nak bizonyult, mihielyt néppártit kerestek benne, vagy legalább is ráfogták, hogy hibás és a legtöbb esetben elegendőnek találta az elnök a visszautasításra azt, hogy az illető falu jegyzője nem akart ráismerni a saját községből való néppárti szavazóra.

Most már nem küldött ki az elnök senkit a künn táborozó néppártiakért, most már a kávéház előtt állókról is — meg-feledkezett.

Vagy 15 ittas Janitspárti választó a Kossuth-nótáva

TÁRCA

Cardinalis James Gibbons.

— Római levelezőnkől. —

Róma, április 16.

Bourget Pál, az ismeretes francia írótol a mult napokban igen érdekes munka jelent meg az Északamerikai Egyesült Allamokról, melynek egyik legszebb fejezete a Gibbons biborosról szóló, ki az Egyesült Allamokban oly bámulatosan magaslatra emelte a katolikus egyházat. Bourget a mult évben Amerikában járván, saját egy-házmegegyében kereste fel az egyházfejedelmet, ki őt kitüntető szívességgel fogadta és hosszabb ideig loblincselő szeretetreméltó-sággal társalgott vele. Az érdekes beszólge-tést a következőképen írja le Bourget:

Ő Eminenciája egyszerű szobában fo-gadott, melynek falait kiváló egyházi férfiak képei, köztük első helyen XIII. Leó pápa és Manning biborosi díszítik. Gibbons biboros maga száraz, aszketikus kínésű, mintogy külsejével is mutatva, hogy a foly-tonos nehéz munka alig hagyott rajta annyi húst, a mennyi szükséges a lélek munkájá-ra. Bár 60 a élet már meghaladta, testtartása katonás és moegköny, járása könnyed. Washingtonban néhány nappal ezelőtt talál-koztam vele legelőször a kongresszus egyik ülésén. Ekkor méltóságának egyetlen jeléül vörös kapuciumot viselt a fején.

Mikor házában felkerestem, vörös sze-gélyű fekete reverendát viselt. Egyáltalában minden tekintetben az egyszerűség hajtja át az ima és cselekvés e nagy alakját. Tokin-tete átszellemlőt és nyugodt, orra szabályos, felső ajka mozdulatlan, szája inkább egy íróéhoz vagy diplomatáéhoz hasonlít, mint egy szónokéhoz. Egyszínű szeméből hatá-rozottságot, anygali szoliditást és egyszerű-séget szigorúságot is lehet kiolvasni.

A biboros nagy megindulással beszélt saját életéről, Isten bölcs határozatainak végzéseit ismerve fel mindazon tettek-ben, melyek a világon történnek.

— Szerencsés ember vagyok — mondta. — itt születtem e városban, itt keresztelték meg, itt áldoztam először, s ugyane temp-lomban szentelték pappá, melynek most ér-seke vagyok.

Ezután első római utjáról beszélt, mi-kor 1870-ben az okumeni szinaton ezer püs-pök közt ő volt a legfiatalabb.

— Alig 5 éves pap voltam, mikor dél-karolinai püspökké neveztettem ki. Ekkor össze vissza 45 kath. püspök volt az Egye-sült Allamokban — s ma e szám megké-t-szerződött. Ugyanezt lehet állítani az átté-résekről is. 25 év előtt még meglehetően ol-vasni a visszatérések számát, ma csak az én egyházmegegyemben, mely pedig legkisebb valameányi között, évenként 700-nál többet térnek vissza a kath. egyház kebelébe. Hiába, az emberi lélek táplálékra szorul, azt pedig csak a katolicizmusban találhatja meg.

Bourget kérdésére folytatta a biboros:

— A munkás-osztály szervezkedésére és vezetésére sohasem gyakoroltam befolyást. Római utamig mindig azt gondoltam, hogy az egyháznak nincs oka, a miért el kellene itélnie az összes munkás-egyleteket. En min-dig azt gondoltam és ma is azt hiszem, hogy a munkás-osztálynak joga van magát védel-mezni. Ismerem ezen egyesületek veszedel-mes eszközeit, melyek között a legveszedel-mesebb a munka beszüntetése, a strájk. De bár szívvel-lélekkel, szolidárisan tartják meg ezt a munkások, nem ér az semmit, mert mindig ők húzzák a rövidebbet és veszedel-mes az is, hogy elkecserecsők és fenyegeté-seik azok ellen fordulnak, a kik nem akar-nak velök tartani. Mindeme veszélyekkel szemben azonban azt hiszem, hogy az egy-háznak utóvégre is sikerül biztosítani a munkás-osztályhoz tartozó hiveinek lelki üdvét, ha kényseríthetné a munkások ezreit választani a hit s oly társaság közt, mely-nek elvei magukban véve el nem itélendők.

Általános munkás felkelést — felelé a biboros Bourgetnek egy másik kérdésre — az Egyesült Allamokban nem tartok lehet-ségesnek. Az amerikaiak ennek már számos esetben adták élénk bizonyítékát, mindennek előtt és mindennek fölött azonban az élet emberei. Utolsó dollárjáig lehetne kifosztani egy milliomost vagy milliárdost előbb, mint-sem elfogadná, hogy a munkások csak álta-lános felkeléssel biztosíthatják létüket. Az amerikai munkások általában véve műveltek. Műveltségök darabos ugyan, de gondolkodá-suk igaz s a mi a fő, logikájuk egéssége.

és egy rossz hegedű cincogása mellett jött a választási helyiséghez. Egyikük még az udvaron is, ittasságában a néppárti jelölt nevét dadogja és félre akar állni, nem akar bemenni Janitsra szavazni. De az egyik zsendár észre veszi, vissza vezeti és betaszítja a szavazó helyiségbe, a hol aztán szerencsésen le is szavaztatják Janitsra. Mikor már künn van, vissza akar menni, de a zsendár ráivall:

— Mit akarsz?

— Zichyre akarok szavazni!

A zsendár természetesen elfogja.

Igy esett a híres nyitrai választás.

De a kormány rosszul ismeri a népet, ha azt hiszi, hogy ily módon tönkre teheti a néppártot. Nyitrai nyugodtan, de határozottan azt mondogatták egymásnak a néppártiak:

— És ha ismét ide kell jönnöm, éppen ezen dolgok miatt jövök ismét, sőt kész vagyok Jeruzsálemig is elmenni!

— n —

H o r v á t h Sándor, a nyitrai piarista gimnázium igazgatója tudvalevőleg Janitsra szavazott. Az igazgató ur a „Vasvármegye” szerint következőleg okolta meg álláspontját:

„Nem helyeslem a kormány egyházpolitikáját, de még kevésbé helyeslem, sőt elítélem és utálom a néppárt szereplését, melyet mint katolikus szegények és egyházak érdekeire nézve ártalmasnak és veszélyesnek tartok. — Ezért szavaztam Janitsra. Kinek politikai nézeteiben és felfogásában megnyugszom.”

A főt. igazgató ur tehát nem helyesli a kormány egyházpolitikáját, sőt elítéli és utálja. Elítéli és utálja a néppártot, melyet mint katolikus szegények. Ez még szebb. Megnyugszik Janits politikai nézeteiben és felfogásában. Ez a legszebb. De a legeszebb mégis az lesz, ha a főt. igazgató hamar, de hamar leveti azt a reverendát és kilép azon egyházból, melyet annyira meggyalázott.

A nyitrai rendőrkapitányság egy echt liberális stíklíjéről értesít a „Pester Lloyd” egy távirata. A távirat apr. 27-én kelt és így hangzik:

„A néppárti agitáció vezérei falragaszok útján arról akarták értesíteni a választókat, hogy a 24-iki választás törvénytelenség miatt **meg fog semmisítettetni**. A rendőrkapitányság tudomást szerezvén ezen tervezett igazgatásról (?).

Ezek a munkások az izgató szofizmák ellenére is belátják, hogy szükség van magántulajdonra s a magán-vagyon megőrzésére. Mikor Chicagóban elítélték az anarchistákat, a közvélemény egyhangulag az ítélethez bíróság pártját fogta s az általános választások alkalmával ezek javára döntött. Munkásaink nem vallástalanok, egyetlen szereplő egyén sem léphet föl közöttük atheista elvekkel.

— Az Egyesült Államok kongresszusát mindig imával nyitják meg s az elnök soha nem fordul a néphez Isten nevének megemlése nélkül. A vasárnap munkaszünetet szigorúan megtartják.

Az érsek vonásai ércerősek voltak, szemre ragyogott, mikor a vallásról beszélt.

— Igen bízom a népben, ennek vallásosságában és igazság szeretetében. Igen érdekes bizonyítéka ennek az, hogy mikor napvilágot látott a kereszténység tanait magyarázó „**Átyáink hitéről**” szóló művem, rövid idő alatt 150.000 példány kelt el belőle.

A prelátus komor tekintete e szavaknál felvidult.

Bourget e szavakkal fejezi be a beszélgetés leírását:

— Soha sem éreztem jobban a különbséget, mely létezik egy professzionátus író hitvány hiúsága és a hit írójának férfias öröme között, mely a könyv hatásában és eszméjében nyilvánul.

Fr. G.

szigorúan meghagyta, hogy a falragaszok rendőrileg azonnal eltávolíttassanak.”

Vajjon melyik paragrafus szerint tette ezt R é d e k y Géza rendőrkapitány ur?

Tarnóczy mosakodása cím alatt a **M-g** írja: „Tarnóczy Gusztáv, az első nyitrai választásnak páratlan hírhedsége szerzett elnöke, jónak látja ügyét, a melynek megvédésére ügyis elég alkalma nyílt volna a fegyelmi bizottság előtt, most egy röpiratban tárgyalva a nyilvánosság elé vinni. A kormányparti választási elnökök e tündöklő mintaképe a röpiratban természetesen tagadja, hogy ő bármilyen visszavonást is elkövetett volna, és ha valaki hitelt akar adni annak, a mi a kis zöld könyvecskében elmondva van, akkor a jeles választási elnököt, csak Kátó hófehér köntösében képzeltetné el. Pedig ha egyebet nem, egyet mindenesetre elhibázott Tarnóczy ur: az időt, a melyben kis mosakodását közrebocsátotta. Közvetlenül a második nyitrai választás után, a melynek végeztével a nagy Tarnóczy kis tanítványának, Szulyovszkynak vezetése mellett a kormánypárt 600 szóból álló többsége 76 többségre fogyott meg, valóban helytelen dolog volt a kedves zöld könyvet a közönség itelele alá bocsátani.”

A „**Nyitrai megyei Szemle**” tegnapi száma terjedelmesen írja le a nyitrai választási büntényt és mindenben megerősíti a választásról közölt híreinket. Lapunk szük kerete nem engedi, hogy csak néhányat is közöljünk az érdekesnél érdekesebb epizódok közül s ezért csak a következő számunkat közlésére kell szorítkoznunk:

Ápril 24-én tényleg leszavazott 2406 bejegyzett választó közül 2143. Janits Imréről összesen 926, ifj. Zichy János grófra 1217. Janits szavazataiból az I. küldöttségnek elvetettek 1-et, a II. küld.-nél 2-át, összesen 3-at. (Tehát nem 15-öt, mint a liberális lapok híresztelték. Szerk.)

Nyitra város választóinak száma 717. Zichy grófra szavazott 163, ebből 6-ot utasítottak vissza; Janitsra szavazott 455, ezekből körülbelül 125 hivatalnok és 236 izraelita. Visszatartottak kettőt.

Zichy-szavazatot visszatartottak: Az I. küldöttségnek Zseréről 57 közül 36; Ala-Lehotáról 33 közül 18; Gerencséről 23 közül 14; Csitárról 25 közül 12; Molnosról 19 közül 14; Tornosról 31 közül 11-et. A II. küldöttségnek Kelecsény 30 Zichy-pártija közül elvetettek 8-at; Romanfaluból 32 közül 16-ot; Pusztá-Körthől 29 közül 11-et; Nemes-Kürthől 17közül 9-et Felső-Récsényből 22 közül 11 stb.

BELFÖLD

— **Katolikus körök. Somogy-Kéthelyen**, mint ottani levelezőnk írja kath. kör alakult. Az alakuló közgyűlés virágvasárnapján volt rendkívül számos tag jelenlétében. Az alapszabályokat jóváhagyás végett az illetékes hatóság útján már felterjesztették a belügyminiszterhez s így a közel jövőben a hazát átlelő kath. körök láncra új szemet nyer. Vivat, floreat, crescat! — **A váci kath. kör** május 12-én rendkívüli közgyűlést tart, melyen az elhunyt Tamás kanonok helyébe új alelnököt fognak választani. — **Nagy-Kanizsáról** jelentik nekünk, hogy ott Horváth Honor fer. r. áldozópap buzgón és már is örvedetesen nyilvánuló sikerrel fáradozik az ottani és a kis-kanizsai polgári olvasókörnek katolikus körre való átalakításán. — **A hollói kath. kör** tegnapi, vasárnap tartotta megnyitó közgyűlését. Skarda József sasvári prépost a kath. körök céljáról, Bielik Kilit pedig „Tömörüljünk” cím alatt nagy tetszéssel fogadott előadásokat tartottak. — **Tallán-Dörögől** (Zalam.) írják lapunknak, hogy az **öcsi fiók** egyház hívei kath. köröknek alakítani. A kis község 300 kath. hívei közül eddig már 30-nál többen jelentették ki az új kath. körbe való belépésüket. Éljenek!

— **Beszélgetés Agliardi nunciussal.** Agliardi nuncius esütőrtökön utazott vissza Nagyváradról Bécsbe. Utközben Győr-től kezdve a határig a „Dunántúli Hírlap” szerkesztőjével hosszabb beszélgetést folytatott, melynek lényegét az idézett lap nyomán a következőkben adjuk: A nuncius tagadja, hogy háborút jött hirdetni az országba. Utazásának egyetlen célja volt személyesen megismerkedni az itteni katolikus viszonyival. Töves az a hír, hogy a magyar kormány folkérésére oly célból jött, hogy megpuhítsa a magyar főpápaságot, mert a kormány jól tudja, hogy a **püspöki kar teljesen a Vatikán felfogása szerint cselekedett és cselekszik.** A nuncius már Bécsben kifejtette Bánffy báró előtt, hogy a béke hő vágyunk, de hogy létesüljön, az **nem tőlünk függ.** A liberálisok közt igen sokan vannak, a kik nem elég okosak és megfontolók, hanem erősen tulzók és képzeldők. A klérust megtámadni azért, hogy ellenzi az egyházpolitikát, a méltatlansággal határos. Az egyházpolitikai törvények törvényhozásimódon hozattak, hasonló módon változtatandók meg. **A katolikus szellemet kell fölébresszteni mindenütt, ha történet iseddig némi mulasztás, most örvendetesen látom az élnökséget és a buzgalmat.** A főpápaság ugy, miként a lelkészek, híven és odaadással teljesítik kötelességüket. Erről meggyőződtem s a legjobb reményekkel térek vissza.”

— **Tisza Kálmán riadójáról** vezércikkre. A nagyváradi „Tiszántul” legutóbbi száma a következő találó megjegyzést teszi: „A néppárt is ugyanazt akarja, amit maga a magyarországi protestantizmus évtizedek óta, sok választás alkalmával nyilvánított meggyőződése szerint már régen akart: hogy Magyarország kormányzásából tünjék el a Tisza-szellelem, mely sok egyetb haj okoztán kívül gonoszágát avval is belizonította, hogy ellentétbe állította egymással a vallások híveit, s most harcra tüzeli a protestánsokat mint protestánsokat a — szabadelvű párt fennmaradása és a husos fazekak tovább élvezhetése érdekében.”

— **A néppárt szervezésében.** Torontól és Temes megyében serényen szervezkedik a néppárt. Az „Aradi Közlöny” a tényből kifolyólag felsőbb utasításra azzal gyanúsítja e megyének dorák német lakosait, hogy az általuk alakított gazdasági egyesület a német birodalmi Schulverein magyarelleness tendőseit terjeszti. Persze, a mióta a németek kihúzták magukat a magyar hazafisággal a zsidók befolyása alól és vallásuk meg anyagi érdekeik erőlyes védelmére kelnek, még pedig a magyar alkotmány keretén belül, azóta hazaárulóká lettek. Ismerjük ezt a manóvert, de okos hazafi nem ül fel neki.

— **A győri kath. autonómia.** Megintuk annak idején, hogy dr. Gieswein Sándor egyházügyi szempontból óvast tett az ellen, egy a győri kath. autonómia nagyválasztánya a Szávay Gyulát, a „Győri Közlöny” szerkesztőjét tagjai közé választotta. A vallás- és közoktatásügyi miniszter illetékes intézkedés végett áttette a felelőbbséget dr. Zalka János győri püspökhöz, ki Szávay választását most — igen helyesen — megsemmisítette.

— **Idegenek rólunk.** Hogy miképpen gondolkozik a külföldi sajtó rólunk, bizonyítják a következő külföldi lapok: A „Müncheni Allgemeine Zeitung” ezeket írja: A főrendiház legközelebbi szavazása előreláthatólag új veséget hoz a kormányra. Az udvari körök csak azt várják, míg a liberálisok elkapatták magukat, hogy ismételték már kétszer tett kísérletét annak, hogy egy Khuen-kormány által emlékeztessenek a királyi tekintélyre. A „Frankfurter Zeitung” így ír: A felfuvalkodottság nem mutat erőre. Ha a liberális sajtó éri Agliardi nuncius fellépésének rá nézve megszegyenítő voltát, sürgesse a párt megerősítését. Ceteram censeo: a jelenlegi haszontalan képviselőházat fel kell oszlatni. Akkor aztán tovább lehet beszélni. Megjegyzendő, hogy mindkét idézet lap zsidókézből van, tehát liberális.

építését. (Közbeiktások: elég rossz.) Ha a bizottság elfogadja a főmérnök tervezetét, akkor gyorsan lebonyolódik az ügy.

S o i d e l Lajos főkapitány teljesen dr. Major álláspontjára helyezkedik. A jelenlegi állapot tarthatatlan, küldessék ki egy bizottságot alkalmas helyiség szerzésére.

H a v r a n o k József tüzésnek veszi dr. Major és Seidel állításait, mert már soká nem tart a szervezkedés, jövőre talán (!) már megkezdik az építést.

A városi tanács előterjesztése a dögboncoló-kamra felépítése tárgyában tudomásul vétetett. A belutakra szükséges fedanyag szállításának vállalatba adása tárgyában hosszabb észmeseere után elhatározott, hogy hotdjanak követ a székesfejvári s az iszka-szent-györgyi bányákól s a melyik jobb lesz, azt vegye meg a város. Ezután a városi tanács bejelenti, hogy M a d a r a s Lipót a számfelülvizsgáló bizottság elnöki tisztéről lemondott, s helyébe P á p a y Ándor választott meg. Egyideűleg beválasztották a bizottságba L ó r i n c z e Elek kereskedőt.

A lovassági laktanya melletti ut kiépítése tárgyában elhatározott, hogy egyelőre mellőzik a költséges, nagyszabású kiépítést, hanem egyelőre egy gyalogjárót készítenek.

A városi tanács előterjesztése egy újabb közfürdő s az adony—szabolcsi vasut vonatra megszavazott összeg, továbbá a „Vörös ökör”-féle épület lebontására s a szarkautca rendezésére vonatkozó előterjesztések tudomásul vétettek.

Az 1894. évi gyámpóztári mérleg s az 1895. évi Állami költségvetésről szóló IV. t. c. tudomásul vétettek.

Az ülés 12 órakor ért véget.

László főherceg utazása. László főherceg szombaton Mostárba, a Heregovina fővárosába érkezett, a hol néhány napot szándékozik tölteni.

Dr. Steiner Fülöp megyés püspök most adta ki folyó évi VI. körlevelét. A körlevél tartalmazza XIII. LEO pápának március 18-iki allekucióját a konzistoriumhoz, közli a vallás- és közoktatásügyi miniszter átiratát a tartalékos tiszteknek a fegyvergyakorlat alól való felmentésére vonatkozólag, továbbá a Bésán-féle tanító ösztöndíj-pályázatot. Pályázatot hirdet az 589.76 forinttal dotált sárkeresztúri kántortanítói állásra, jelenti Tallos György úrömi plébános halálát és június 5-iki határnappal konkurzust hirdet a megüresedett úrömi plébániára. Közli az 1895. évben az egyházmegyei papság által kidolgozandó 3 tételt. Az elsőben XIII. LEO pápa 1888-iki „Libertas” című körlevelé alapján megcáfolandó a liberalizmus rendszere; a másodikban kifejtendő, micsoda kötelességei vannak a lelkipásztoroknak a keresztény szociális kérdés megfejése körül; a harmadik a szentelmények szülő tanításnak szent beszéd alakjában való feldolgozása. Végül felszólítja az egyházmegyei klerust, hogy K u t i Márton kanonokhoz terjesszék be azon alapítványokról szóló elismervényeket, melyek az utóbbi időben a kegyalapítványi pénztárban elhelyeztettek.

Esterházy Miklós Mór gróf és neje szül. S c h v a r z e n b e r g Franciska hercegnő jelenleg Bellagióban időznek. A grófné a mult hetekben mellhártya-gyulladásban szenvedett, de most már tul van minden veszedelmen s a napokban férjével együtt Bellagióból Bécsbe utazik, onnan pedig haza jön, Csákvárra.

Ovodai gyűlés. A tóvárosi Szent Imre hercegről címzett rom. kath. kisdévodó egyesület tegnap, t. hó 28-án d. e. 9 órakor tartotta évi rendes közgyűlését A l a g h y Dezső elnöklote alatt a városház nagytermében. A közgyűlést megelőzőleg rövid választmányi ülés tartott, melyen elnök bemutatta boldogult M i o h a l J a k a b prépost-kanonok végrendeletének másolatát, melyben értosttették az egyesü-

let, hogy a volt védnök a tóvárcsi ovoda részére 3000 frot hagyományozott, oly módon, hogy annak kamatait az ovoda mindaddig használhassa, míg az kath. jellegét megtartja. A választmány hálás köszönettel veszi tudomásul védnökének intézkedését s minthogy most már azon helyzetbe jutott, hogy állandó helyiségről gondoskodhathat, felkértni határozották a képtalan, hogy a 3000 frot l. helyben leendő betáblázás mellett kamatnólküli kölcsönként egy ház építésére adja, módozat annak megállapítására Alaghy Dezső elnöklote alatt, Göbel János György, Gromsperger István, dr. Kuthy József, Szirbek József és Laufenauser Ferenc küldenek ki. A közgyűlés első tárgyat a titkári jelentés képezte, a melyet Szirbek József, egyesületi titkár nagy gondal állított össze. A közgyűlés az érdekes jelentésért titkárnak jkkönyvi köszönetet mondott. A bemutatott zárszámadás szerint az egyesület vagyoná az 1894. év végén volt készpénzben 2198 frt 75 kr. Laufenauser Ferenc pénztárosnak a felmentvényi köszönet mellett megadott. A tolyó évre 750 frt kiadás van előirányozva. — A közgyűlés utolsó tárgyat a tisztujtás képezte, melynek eredménye a következő: Védnököt egyelőre nem választottak; a védnök személyére vonatkozó megállapodás s egy ahhoz közgyűlésnek leendő ajánlás céljából Alaghy Dezső, Gromsperger István és Festetich Bennó gróf, és Szirbek József kérték fel. Elnöknek egyhangulag ismét Alaghy Dezső választott meg. Alelnöknek megválasztott: Festetich Bennó gróf, titkárnak: Szirbek József, igazgató-gondnoknak Kovács Alajos vasuti főellenőr, pénztárosnak Laufenauser Ferenc, ellenőrnek: Peák Gyula, számvizsgálóknak: Imrich Viktor és Tremkó Ferenc. ügyveznek: Mezősényi Lajos, orvosnak: dr. Trummer Gyula. Választmányi tagok lettek: Id. Almássy Ferenc, Bencsik Ferenc, Dieballa György, dr. Eder József, dr. Fanta Adolf, Göbel János György, Gromsperger István, Gyurkovits Alajos, K. Horváth István, Huszár Károly, dr. Klautz György, Kneuzits Pál, Keresztes Ignác, Krensz Ignác, dr. Kuthy József, Kuthy Márton, Madaras Lipót, Mányai Mihály, Mészáros István, Pap Ádám, Rainis Mátyás, dr. Saára Gyula, Say István és Tóth Arthur. Pótválasztmányi tagok lettek: Bezöky József, Bernát Pál, Bernát Ignác, Klükner József, Pap Ferenc és Szlavik Zsigmond.

Mikor lesz a bérmlás? Székesfejvárott a bérmlás szentségét június hó 2-án, azaz pünkösöd vasárnapján fogja feladni dr. Steiner Fülöp megyéspüspök. Jelentkezni a bérmlásra a kerületi plébánia hivatalokban lehet.

Plébános esketés. B u d a v á r i János pilis-szent-keresztúri esperes plébános elnyerte a pománi plébániát. A szükséges plébánosi esküt ma tette le dr. Steiner Fülöp megyés püspök előtt.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter T o r m á s i Sándor vaáli kir. járásbíróági aljegyzőt a kecskeméti kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

Flórián napja. Május hó 4-én lesz szent Flórián napja, ez alkalommal a székesfejvárból reggel a 7 órai mise után indul a körmenet a felsővárosi templomba, hol az ajtatosság a szokott módon fog megtartatni.

Bloiklisták előnyben! A közös hadügyminiszter f. hó 19-én kelt felhívasban felszólítja a hadsereg kötelekéhez tartozó tiszteket, altiszteket és legénységet, hogy azok, kik fegyvergyakorlatra vannak behíva s szolgálatakat mint kerékpárosok akarják végezni, eziránt f. évi május 28-ig jelentkezzenek illető hadparancsnokságuknál. Tartoznak azonban tulajdon, használható állapotban levő gépet magukkal vinni, melynek használatáért a kincstártól 20 frt kárpótlást kapnak. A felhívás, mely közigazgatási uton lett közzétéve, még utasítja az illető hatósági közegeket, hogy erről a kerékpáros egyleteket hivatalból értesítsék.

* **Dr. Huszár Adolf, fogorvos, lakását iskola utca 3. sz. alá tette át.**

Esküvő. A r a n y o s s y László komáromi tekintélyes ügyvéd ma reggel 7 órakor vezette oltárhoz a székesfejvárból özv. L a u s c h Józsefné szül. F ü s t e r Ilona urnót, Füstér Imre butorgyáros leányát. Az esketési szertartás után, melyet Miller József székesfejvázi hitészónok végzett, az új házások nászutra kelttek. A násznagyi tisztet Galba Károly ügyvéd és Lux Armand vasuti hivatalnok teljesítették.

Szöllőhegyi körmenet. F. évi május hó 5-én a székesfejvárból reggel a 1/2 órai mise után kömenet megy a szöllőhegyi kápolnához.

Temetés. H o r n y á n s z k y Ágostont tegnap temették el nagy részvét mellett. A temetésnél jelen voltak a Hornyánszky-családnak ugy szölván összes tagjai, köztük H o r n y á n s z k y Viktor budapesti akadémiai könyvkereskedő, az elhunyt unokaöccse. A gyászszertartást Gáncs Jenő ág. ev. lelkész végezte, mire a számos koszorúval borított koporsót kivitték a hosszú temetőbe és a Szekerák Vince sirja mellett levő kriptában helyezték el. Az elhunytinak totemes vagyonát öccse öröklöte.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter F r i t z Mór duna-adoányi kir. járásbíróági végrehajtót ugyanilyen minőségben a kecskeméti kir. járásbíróshoz helyezte át.

Vesztegár. A vaspálya körül kóborló kutyák közül a gypmester a napokban néhány kutyát, mivel azokon a vesztegár jelei mutatkoztak lelőtt. Ebből kifolyólag Seidel Lajos főkapitány elrendelte, hogy a környéki kutyák 40 napig tartó vesztegár alá helyeztessenek.

Végtárgyalások sorrendje. A székesfejvári kir. törvényszéknél május hó második felében a büntügyi végtárgyalások a következő sorrendben fognak megtartatni: 14-én: B o g n á r Lőrinc ellen 2 rendbeli lopás és közegészség elleni kibágás, M ü l l e r Vilmos ellen 2 rendbeli csalás és P i n t é r Zsigmond ellen hatóság elleni erőszak miatt; 15-én: V a z s i n k a Julianna ellen gyujtogatás és S z a k s z Jenő ellen csalás büntette miatt; 18-án: V i e z i n a István ellen nyilvános rágalmazás és Nagy János és társa ellen magán okirat hamisítása miatt; 21-én: S z ü e s Jánosé ellen lopás, továbbá R e i n i t z Mihály és társai ellen hatóság elleni erőszak és becsületsértés miatt.

Irodalom és Művészet.

Magyar Szemle. Ezen, magas nívón álló és katolikus szellemben szerkesztett szépirodalmi, kritikai és művészeti hetilapnak f. évi 17. száma a következő érdekes tartalommal jelent meg. Magyar kereskedelem. Mester Mihálytól. A fosvények és a pazarlók. Laikóczy Mihálytól. Vallomás. (Költ.) Koroda Páltól. A mi megyénkbeli. Buday Lászlótól. Új elvek. Kincs Istvántól. Kapunk előtt. (Költ.) Somló Nándortól. Traasterverina. Daudet Alfonzótól. Az erdő titka. (Folyt.) Torkos Lászlótól. Tavasszi kiállítás (I.) Kacziány Ödöntől. Nemzeti színház. („Tra Girolamo.”) Hoffmann Sándortól. Hétről-hétre. (Tárca) Alfától. Irodalom és művészet. Vegyesek. Melegen ajánljuk a K a c z v i n s z k y Lajos lovag kiadásában és K a p o s i József szerkesztésében megjelent hetilapot, melynek előfizetési ára 6 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI. Uj-utca 14. sz.

— A „Havi Közlöny” áprilisi füzetében sok hasznos tudnivalót találunk az elméleti és gyakorlati lelkipásztorságra vonatkozólag. Irányecikkei közül kiváló figyelmet érdemelnek a munkás stájkáról, a hamis esküvő s az adásvézés közben elkövetett csalásról szóló fejtegetések. Melegen ajánljuk különösen a papok figyelmébe a T o k o d y Ödön és P a t z n e r István által szerkesztett folyóiratot, melynek előfizetési ára egész évre 4 frt, mely összeg T o k o d y Ödön címére Uj-Pécsre (Torontál m.) küldendő.

Közgazdaság.

Ki lesz a győztes?

— Végo. —

II.

(...) Bizony sok itt minálunk a kolyhintó sehonnai, ki ádáz gyűlölettel tépi szaggatja a gazdaközönség egyetértésre hajló szellemét és világos, hogy az olyan társadalom, a hol a becsületes munka nem táplál többé, a hol maga az államhatalom csakis az üzérkedést pártolja s így lassankint az egész államtestet egy óriási játékbankká változtatja, a hol lassan lassan mindenki csak a bank kincsei után sóvárog, de játék közben csak egymást koppasztja, a bank pedig folyton nyer; az ilyen állapot nagyon is valami rothadásnak katastrofális végét jelenti.

Azelőtt, még mikor idehaza boldog gyermekkorának hajnali álmaiban ringatózott a naiv közélet, itt nálunk sejtelmé is alig volt valakinek a világgazdaság áradásai felől fenyegető veszedelemeiről, komenziális föllendüléséről, nagyipari térfoglalásról, merkantilizmusról és több hasonló modern rákfenefféle betegségről és bizony elmebetegnek nézték azt, aki akkor oltalmat sürgetett a szocializmus betörései ellen a magyar földre, a magyar társadalomba.

És jött aztán a mostani rendszer és ezzel kezdetben lassabban, későbbben mind erősebben fejünkre zúdult minden oldalról az özönvíz, az ország gardái ott fuldokolnak a rémséges árban és keresi mindenki a Noé bárkáját.

Az elmékedés seprűjével sem lehet megállítani a tenger áradatát, melyből már fejünk is alig libeg ki.

A hatalom emberei államosítással akarnak segíteni a bajon, és vannak számtalan hívői ennek a központosító irányzatnak a mai társadalomban. Pedig ennek az irányzatnak helytelenségét, demoralizáló befolyását első tekintetre mindenki fülismerheti.

A nagy országos veszedelem felrészeltte ugyan a nemzet független részét, de hatalmasai nem vágyódnak oly uton megkezdni az omlást, a melyen szembe jöhetnek a kapitalizmus érdekeivel.

Hogy meddig fog még ez a harc folyni?

Akarjuk reményelni, hogy van még a magyar társadalomban elég, habár szunnyadó erő, az önvédelemre, nem akarunk még attól tartani, hogy a narkózis mámorából felébredni nem tudnánk már. Él bennünk a hit, hogy ki fogjuk kerülhetni a hanyatló társadalmak végzetét. Bizunk a Mindenhatóban, a ki a szunnyadó erőket életre fogja kelteni s így megővni bennünket az összeomlástól.

— **A magyar állam vagyona.**
A számvétség már elkészült a legutolsó számadási év adataival és ezekből egybeállította a magyar államkincstár vagyonmérlegét. El mészeg szerint a magyar állam 2295 millió forint telerrel szemben 2630 millió forint vagyonnal bír, úgy tehát, hogy tiszta vagyona 334 millió forintot tesz. Az utolsó évben igen produktív

volt az államkincstár egyes ágainak gazdasága, mert ez az állam vagyonát teljes 75 millió forint növelte. Az állami vagyon nagyobb felét állami birtokok és ingatlanok képezik, míg a tehernek kilenc tizedre az állami adósság. A vagyontételek között szerepel az a közel 600 millió forint értékű aranykészlet, mely a valutarendezés céljaira van rezerválva, míg a terhek között az a 200 milliónál nagyobb összeg, melylyel az állam hitelezőinek hátralekékppen tartozik.

— **A déli vasut államosításának meghiusulásáról** a P. H. azt a totaliter hihetetlen állítást kockáztatja, hogy az államosítást nem más hiusította meg, mint Dániel Ernő kereskedelmi miniszter erélyes és határozott (!) fellépése Wurmbrand gróf osztrák kollegájával szemben. A mi különben az államosítást illeti, írja az idézett lap, az csak Ausztriában sürgős, de nálunk nem több a kívánatosnál. Talán csak az állami szempontjából csupán kívánatos, a közönség, úgy tudjuk, nagyon sürgősnek találja az államosítást. Hanem persze a liberalizmus csak az államot ismeri, a közönség, a nép, az ismeretlen fogalom előtte!

— **A szövetkezetek terjedése.**
Már többször adtunk hírt a szövetkezetek örvedetes terjedéséről, melynek Károlyi Sándor gróf és néhány lelkes emberbarát volta buzgó előharcosai. Végig nézve a sorozaton s figyelembe véve azt, hogy ez még csak a kezdet, s hogy vannak megyék, hol az eszme csak most kezdett hódítani, teljesen megelégedhetünk az elért eredménnyel. A szövetkezetek eddig nem realizálható törekvéseket fognak kivihetők tenni s hozzájárulni a magyar közélet megneveléséhez. Összegezve az elért eredményt, nem egészen egy fél év munkája 115 községben teremtett hitelszövetkezetet. Ezek tagjainak száma, már az alakuláskor meghaladta a nyolcezeret, az üzletreszeké pedig több volt 21 ezernél. Erdélyben is hódít a szövetkezetek eszméje, s Maros-Tordán és Udvarhelyen kívül, számos szövetkezet ala-

kult Szolnok-Dobokában, Szilágyban, Torda-Aranyos, N.-Küküllő, Kolos, Alsó-Fehér és Kis-Küküllőben, a Királyhágóon innen, Heves, Békés, Torontál, Bars, Bács, Csanád, Győr, Vas stb. vármegyék egyes községei léptek a központtal összeköttetésbe. Szaporodtak a szövetkezetek Somogyban, Nyitraiban, Gömörben, Szatmárban és magában a vezérvármegyében, Pestben is. Méltó elismerés illeti azokat a lelkes férfiakat, a kik a közjó érdekében lelkes és önzetlen fáradozásaikkal létesítették ezen szép eredményeket. — **Fejérmegyék** létesülésének. Talán a vármegyebeli liberalizmus?

— **Elhalasztott vásár.** A június 2. és 3. napjaira eső budapesti állatvásárt a kereskedelmi miniszter tekintettel a pünkösdi ünnepekre kivételesen egy héttel későbbre, június 9. és 10-re halasztotta?

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása). Más években ilyen időtájban a forgalom egészen megszűnt, de ez idén ép a vetésre kedvező időjárás következtében minden magfélének jó kelendősége van, de különösen a lóherének a felvidékről igen nagy kereslete van. Répamagból még meglehetősen mennyiségek fognak, lucernából is, muharmagot igen keresnek, de a készletek csekély volta miatt az üzet e cikben nehézkesen mozog.

Jegyzések nyersáruért 100 kilónként Budapestén:

Lucerna	48—52 frt
Vörös lóhere	66—70 frt
Muharmag	19—20 frt
Tavasszi búkköny	850—9 frt
Baltacim	10—1050 frt

Szerkesztői üzenetek.

Tabajd. Köszönettel fogadtuk. — R. L. Jász-Dósa. Némi változással közölhető. — A szocializmusról. Kezdetleges dolgozat, mely százszor elmondott dolgokról beszél. — O. O. Beváltak s mindenestre közölni fogjuk. — Aradi közlöny. A makói gör. kelt. lelkeszt kinevezik nagyváradi gör. kelt. kanonokká? Liberális alaposság! — Politikai H. Azok az Árpádok korabeli izraeliták bizony nem azonosak az izraelitákkal!

A társulat csak rövid ideig fog Sz.-Fehérváron tartózkodni.

Legjobb idomított szabadon és lovaglópáripák.

Olaszországi nagy sport circus.

Igazgató: CORRADINI FERENCZ Turinből.

Székesfehérvárott, a vásártéren, ma és mindennap 8 órakor este

DISZELŐADÁS

egészen új és igen mulattató műsorral.

A jelenkor legkitűnőbb művészei és specialistáinak felléptével.

Ma és holnap adatik:

BLONDIN, a kötél-táncos ló

egyedüli a világon.

CSAK HÁROMSZOR LÁTHATÓ.

A szünetek a legkitűnőbb magyar bohócok és három Dummer August produkcióival lesznek kitöltve.

Saját 15 emberből álló zenekar.

Jegyek előre válthatók úzv. Riesz Bernátné dohánytözsdejében, Nádor-utca.

Helyárak: Zártésék (számozott hely 1 frt. — I. hely 70 kr. — II. hely 40 kr. — Karzat 20 kr. — Tíz éven aluli gyermekek és katonák 8mestertől lefelé: Zártésék 50 kr. — I. hely 40 kr. — II. 25 kr. — Karzat 15 kr.

Kegyes pártfogását és számos látogatását kérve maradtam teljes tisztelettel

Corradini Ferenc,
igazgató Turinből.